

UCHWAŁA NR XX/146/25
RADY MIEJSKIEJ W SOLCU KUJAWSKIM

z dnia 24 października 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Solca Kujawskiego na lata 2026-2028

Na podstawie art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49) Rada Miejska w Solcu Kujawskim uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Solca Kujawskiego na lata 2026-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Solca Kujawskiego oraz Dyrektorowi Centrum Usług Społecznych w Solcu Kujawskim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Solcu
Kujawskim

Dariusz Chojnacki

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
DLA
SOLCA KUJAWSKIEGO
NA LATA 2026-2028**

Program opracowany przez
Centrum Usług Społecznych
w Solcu Kujawskim

SOLEC KUJAWSKI 2025

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
II. PODSTAWA PRAWNA REALIZACJI PROGRAMU	5
III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO W KONTEKŚCIE PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W RODZINIE	6
1. Formy wsparcia rodzin i dzieci w ramach pomocy społecznej	8
2. Świadczenia rodzinne	9
3. Świadczenie wychowawcze	10
4. Fundusz alimentacyjny	10
5. Stypendia szkolne	10
6. Środowiskowa praca socjalna	10
7. Asystenci rodziny.....	11
8. Piecza zastępcza.....	11
9. Opieka nad małym dzieckiem.....	12
10. Procedura „Niebieskie Karty”.....	13
IV. ANALIZA SWOT - WSPARCIE RODZINY NA TERENIE GMINY SOLEC KUJAWSKI .	14
V. ZASOBY INSTYTUCJONALNE I SPOŁECZNE	16
1. Współpraca lokalnych instytucji.....	16
2. Formy wsparcia w gminie Solec Kujawski.....	16
3. Programy w gminie Solec Kujawski na rzecz rodzin	17
VI. ZAGROŻENIA SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY	19
1. Zagrożenia instytucjonalne	19
2. Zagrożenia ze strony rodziny	19
VII. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA SOLCA KUJAWSKIEGO	20
1. Cel główny:.....	20
1.1.Cel szczegółowy I	20
1.2. Cel szczegółowy II.....	21
1.3. Cel szczegółowy III	22
VIII. ADRESACI PROGRAMU	23
IX. REALIZATORZY PROGRAMU	23
X. OCZEKIWANE REZULTATY	24
XI. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	24
XII. EWALUACJA PROGRAMU	25
XIII. PODSUMOWANIE	25

I. WPROWADZENIE

Samorządy lokalne odpowiadają za tworzenie i funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Działania na rzecz rodziny to działania na rzecz całej wspólnoty, a wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej społeczności, dlatego jest to tak istotne zadanie.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Gminny Program Wpierania Rodziny dla Solca Kujawskiego na lata 2026 – 2028 zwany dalej „Programem” zawiera cele strategiczne i kierunki działań wynikające z potrzeb rodzin borykających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”¹.

Zmiany społeczno-polityczne i zmiany ekonomiczne, które obserwujemy w ostatnich dziesięcioleciach nie zmieniły faktu, że rodzina jest podstawową komórką życia społecznego, odgrywającą kluczową rolę w wychowaniu, rozwoju i kształtowaniu osobowości dziecka. To w rodzinie dziecko nabywa podstawowe wartości, normy społeczne i wzorce zachowań. Dlatego też wspieranie rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest jednym z najważniejszych zadań gminy w zakresie polityki społecznej.

Jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane są do wspierania rodziny i podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Nie zawsze rodzice, jako osoby odpowiedzialne za rodzinę potrafią samodzielnie zmienić swoje postępowanie i walczyć o rodzinę. Czują się samotni, nieudolni, mają poczucie wykluczenia i bezradności.

¹ Preambuła, Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 roku poz. 49 t.j.)

Skuteczna pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc im może być osiągnięta poprzez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemami w rodzinie na poziomie gminy.

Gminny Program Wspierania Rodziny, jest dokumentem wyznaczającym zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, które spowodują, że dziecko opuści własną rodzinę.

Program jest kontynuacją dotychczasowych działań gminy w zakresie wspierania rodzin, zaktualizowaną o nowe cele i zadania wynikające z bieżących potrzeb i uwarunkowań społecznych.

II. PODSTAWA PRAWNA REALIZACJI PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025 poz. 1153 t.j.).
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2025, poz. 49 t.j.).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2025.1214 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024, poz. 1673 t.j.).
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023, poz. 2151 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023, poz. 1939 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin “za życiem” (Dz. U. 2024, poz. 1829 t.j.).
8. Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. 2025, poz. 620 t.j.).
9. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2025, poz. 881 ze zm.).
10. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2025, poz. 1208 ze zm.).
11. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2025, poz. 438 ze zm.).
12. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2025 poz. 83 ze zm.).
13. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2024, poz. 917 t.j.).

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO W KONTEKŚCIE PROBLEMÓW WYSTĘPUJĄCYCH W RODZINIE

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcjonalności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo - wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Centrum Usług Społecznych w Solcu Kujawskim.

Gmina Solec Kujawski jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie bydgoskim. Liczba mieszkańców na dzień 31 grudnia 2024 roku wyniosła **15.072**. Według danych Urzędu Miejskiego w Solcu Kujawskim liczba ludności ma tendencję malejącą. Liczba bezrobotnych w gminie na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosiła **181** osób. W porównaniu z 2023 rokiem (**164 osoby**) liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie wzrosła o **17** osób.

Tabela 1. Liczba mieszkańców w gminie Solec Kujawski w latach 2023-2024

Lata	2023	2024
Liczba mieszkańców	15.125	15.072

Źródło: dane Urząd Miejski w Solcu Kujawskim

Po przedstawieniu danych dotyczących liczby ludności, istotne jest przyjrzenie się sytuacji społecznej mieszkańców w kontekście korzystania z pomocy społecznej. Analiza ta pozwala określić skalę występowania problemów społecznych oraz wskazać grupy najbardziej narażone na trudności życiowe.

Tabela 2. Liczba mieszkańców objętych pomocą społeczną w gminie Solec Kujawski

Lata	2023	2024
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	1041	923
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców	6,89 %	6,12 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań CUS

Poniżej, w tabeli przedstawione zostały główne powody przyznawania pomocy rodzinom w 2024 roku w zestawieniu z danymi z roku ubiegłego.

Tabela 3. Przyczyny trudnych sytuacji życiowych w rodzinach objętych pomocą społeczną w 2024 roku w odniesieniu do roku 2023. Powody przyznawania pomocy mogą współwystępować ze sobą, wobec tego nie sumują się.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
	2023 rok		2024 rok	
Ubóstwo	155	335	142	294
Bezrobocie	82	222	68	173
Długotrwała lub ciężka choroba	210	321	206	298

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	111	385	95	308
Niepełnosprawność	168	302	164	260
Alkoholizm	23	23	22	26
Bezdomność	15	16	14	14
Potrzeba ochrony macierzyństwa	43	221	30	151
Przemoc w rodzinie	1	4	4	18
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	3	7	9
Zdarzenie losowe	1	4	1	2
Sytuacja kryzysowa	3	3	0	0
Narkomania	4	7	5	5

Źródło: dane ze sprawozdań CUS

Analiza powodów korzystania z pomocy społecznej wskazuje, że wśród mieszkańców gminy najczęściej występują problemy związane z długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością oraz ubóstwem. Istotną grupę stanowią rodziny borykające się z bezradnością w sprawach opiekuńczo wychowawczych oraz bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Zauważalna jest tendencja wzrostowa (w porównaniu do roku poprzedniego) u rodzin, które jako powód przyznania pomocy wskazały na przemoc domową, trudności po opuszczeniu zakładu karnego i narkomanię, co stanowi poważne wyzwanie dla lokalnego systemu wsparcia i wymaga wzmożonej współpracy służb społecznych, oświatowych i policyjnych. Wskazane zjawiska odzwierciedlają najczęstsze przyczyny trudności życiowych mieszkańców oraz wyznaczają kierunki działań pomocowych podejmowanych przez gminę.

Tabela 4. Typy rodzin objętych pomocą na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Wyszczególnienie	2023r.		2024 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem, w tym:	528	1041	502	923
1 osoba w rodzinie	297	297	299	299
2 osoby w rodzinie	103	206	102	204
3 osoby w rodzinie	46	138	36	108
4 osoby w rodzinie	38	152	33	132
5 osób w rodzinie	27	135	21	105
6 i więcej osób w rodzinie	17	113	11	75
Rodziny z dziećmi, w tym:	135	529	109	419

z 1 dzieckiem w rodzinie	52	139	40	102
z 2 dzieci w rodzinie	43	175	38	157
z 3 dzieci w rodzinie	24	112	20	91
z 4 dzieci w rodzinie	10	57	9	54
z 5 dzieci w rodzinie	4	29	1	7
z 6 i więcej dzieci w rodzinie	2	17	1	8
Rodziny emerytów i rencistów	135	192	122	164

Źródło: dane ze sprawozdań CUS

W 2024 roku odnotowano spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w porównaniu z rokiem 2023 o 4,92 %. Największą grupę świadczeniobiorców stanowiły osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe, wskaźnik klientów wynosił 59,56% wszystkich gospodarstw korzystających z pomocy społecznej, w drugiej kolejności 20,31% stanowiły gospodarstwa dwuosobowe. Największy spadek dotyczy rodzin z dziećmi, oraz emerytów i rencistów. Może to świadczyć o stopniowej poprawie sytuacji materialnej części gospodarstw domowych. Jednocześnie wskazane zmiany wymagają dalszej obserwacji, aby ocenić czy tendencja się utrzyma.

1. Formy wsparcia rodzin i dzieci w ramach pomocy społecznej

W 2024 r. rodziny korzystały z następujących form wsparcia:

- a) **Zasiłki stałe** – wypłacono **528** świadczeń **52** rodzinom.
- b) **Zasiłki okresowe** – wypłacono **446** świadczeń **77** rodzinom. Wysokość zasiłku okresowego dla osoby samotnie gospodarującej wynosiła - 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby, w przypadku rodziny – 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny. Kwota zasiłku okresowego nie mogła być niższa niż 20 zł miesięcznie.
- c) **Zasiłki celowe i w naturze (w tym specjalne zasiłki celowe)** – przyznawany na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych (w szczególności na pokrycie zakupu żywności, leków i leczenia, opału odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego). Wypłacono **148** świadczeń, w ramach tych zasiłków wypłacono: zasiłki celowe specjalne- **56** świadczeń **41** rodzinom Ponadto został wypłacony **1** zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego **1** rodzinie.
- d) **Wieloletni rządowy programu „Posilek w szkole i w domu” na lata 2024 - 2028** - zgodnie z umową zawartą z Wojewodą Kujawsko–Pomorskim pomocą objęto **331** osób.
103 dzieci w szkołach i przedszkolach zostało objętych pomocą w formie zakupu gorącego posiłku, co stanowi bardzo ważny element pomocowy rodzinom, gdyż dzieci i młodzież mają gwarancje spożycia przynajmniej jednego ciepłego posiłku w ciągu dnia.

- e) **Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi** – Specjalistycznymi usługami dla osób z zaburzeniami psychicznymi, na podstawie decyzji administracyjnych objęto **15** dzieci. Były one objęte wsparciem pedagoga. Liczba świadczeń wyniosła **743** godziny.

2. Świadczenia rodzinne

Zadania określone ustawą o świadczeniach rodzinnych w szczególności przyznanie oraz wypłatę niżej wymienionych świadczeń.

W 2024 r. świadczeniami rodzinnymi objęto 576 rodzin:

- zasiłki i dodatki do zasiłków rodzinnych otrzymało **157** rodzin;
- świadczenia opiekuńcze otrzymało **117** rodzin;
- zasiłek pielęgnacyjny przysługujący osobie do 16 roku życia otrzymało **122** dzieci;
- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności **136** osób;
- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed ukończeniem 21 roku życia **136** osób;
- zasiłek pielęgnacyjny z tytułu ukończenia 75 roku życia – **8** osób;

Łącznie w **2024 r.** wydano **738** decyzji administracyjnych, na podstawie których wypłacono **11052** świadczeń.

3. Świadczenie wychowawcze

W **2024** roku wypłacono **37** świadczeń wychowawczych. Świadczenia te zostały wypłacone na podstawie informacji wydanych przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

4. Fundusz alimentacyjny

W **2024** roku pomocą w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego objęto **63** rodziny. Wypłacono **863** świadczenia.

5. Stypendia szkolne

Rodziny najuboższe, których dochód nie przekroczył kryterium dochodowego ustawy o pomocy społecznej, otrzymały pomoc finansową w formie zasiłku i stypendium szkolnego, wypłacanego przez Urząd Miejski – Referat Edukacji.

W 2024 roku dla uczniów przyznano stypendium szkolne, w tym:

- na okres od stycznia do czerwca stypendium szkolne przyznane zostało **35** uczniom;
- na okres od września do grudnia stypendium szkolne przyznano **40** uczniom.

6. Środowiskowa praca socjalna

Głównym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie ich do życiowej samodzielności i integracji ze środowiskiem. Praca socjalna to działalność zawodowa, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy sytuacji klienta, opracowanie planu pomocy i wsparcia, w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego. Problemy nie powinny być rozwiązywane w oderwaniu od sytuacji rodziny. Ważne jest, by podejście do sprawy rodziny objętej pracą socjalną było systemowe, skoncentrowane na wszystkich członkach rodziny, w oparciu o całościowe i komplementarne rozwiązywanie problemów. W 2024 roku **27** rodzin objętych było wzmożoną pracą socjalną z powodu problemów opiekuńczo-wychowawczych, **31** rodzin otrzymało wsparcie asystenta rodziny, **12** rodzin objęto monitoringiem pracowników socjalnych.

7. Asystenci rodziny

W 2024 roku w CUS zatrudnionych było **2** asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem **31** rodzin, w tym **64** dzieci.

Wśród rodzin objętych asystą rodzinną były:

- rodziny niepełne – **18**;
- rodziny pełne – **10**;
- konkubinaty – **3**.

W 2024r. współpracę z asystentem rodziny zakończyło **5** rodzin. Zobowiązanie do współpracy z asystentem rodziny Sąd orzekł w przypadku **25** rodzin.

Asystent rodziny jest osobą, która pracując regularnie z rodziną, prowadzi trening budżetowy, trening prowadzenia gospodarstwa domowego, a także trening kompetencji wychowawczych. Systematyczna praca z rodziną, szczególnie tą, w której występują liczne dysfunkcje w wielu przypadkach pozwoliła zapobiec umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. W niektórych rodzinach zaobserwowano poprawę w codziennym funkcjonowaniu, gdzie przykładem może być wdrożenie nawyku dbania o higienę osobistą i czystość mieszkania, wdrożenie nawyku realizowania obowiązku szkolnego przez dzieci. W ramach pracy asystenta

udało się zdiagnozować wiele dzieci i rozpocząć ich leczenie. Asystenci wspierali również rodziny w załatwianiu spraw urzędowych, uczyli zarządzania budżetem domowym oraz zachęcali do podjęcia aktywności zawodowej. W 2024 roku pracownicy socjalni skierowali **10** wniosków do Sądu w celu rozeznania sytuacji **24** dzieci w rodzinie. Wśród rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi korzystających ze wsparcia w 2024 roku ze wsparcia asystenta rodziny i/lub pracownika socjalnego **23** rodziny były objęte nadzorem kuratora.

8. Piecza zastępcza

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- w pierwszym roku pobytu dziecka gmina ponosi 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej, w drugim roku ponosić będzie 30%, a w trzecim i następnych latach 50%.

W 2024 roku CUS ponosiło częściową odpłatność za 43 dzieci (narastająco) umieszczonych w pieczy zastępczej, w tym:

- w placówce opiekuńczo-wychowawczej – **7 dzieci;**
- w zawodowej rodzinie zastępczej – **3 dzieci;**
- w spokrewnionej rodzinie zastępczej – **22 dzieci;**
- w niezawodowej rodzinie zastępczej – **2 dzieci;**
- w rodzinnym domu dziecka- **8 dzieci;**
- w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym- **1 dziecko.**

Każde „wyrwanie” dziecka ze środowiska rodzinnego najtrudniejsze jest zawsze dla dziecka, dlatego pozytywną zmianą jest tendencja do umieszczania dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych oraz w spokrewnionych rodzinach zastępczych, które dają dziecku namiastkę życia rodzinnego, a czasami stają się tą prawdziwą rodziną dającą poczucie miłości i bezpieczeństwa. W roku 2024 zdecydowana większość dzieci przebywała w spokrewnionej rodzinie zastępczej co zmniejszyło traumatyczne przeżycia dzieci, które zostały odebrane rodzicom. W ramach pracy asystentów rodzinnych i pracowników socjalnych podejmowane są działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania rodzin biologicznych oraz tworzenie warunków umożliwiających powrót dzieci z rodzin zastępczych. Działania te wpisują się w lokalny system wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

W 2024 roku **3** dzieci opuściło pieczę zastępczą, w tym jedno dziecko zostało adoptowane.

9. Opieka nad małym dzieckiem

W polityce społecznej kwestia opieki nad małym dzieckiem traktowana jest w sposób szczególny. Działalność na rzecz dzieci skupia się przede wszystkim na obronie ich praw i wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu między innymi do oświaty, wypoczynku oraz ochrony w obliczu różnych zagrożeń życiowych.

Wychowaniem przedszkolnym w Gminie Solec Kujawski objęte były dzieci w wieku od 3 do 6 lat, natomiast do oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych przyjmowane były dzieci w wieku 4 - 6 lat.

W 2024 r. do przedszkoli publicznych i oddziałów przedszkolnych uczęszczało łącznie **378** dzieci, w tym:

- **179** dzieci do Przedszkola Publicznego nr 1 „Promyczek”;
- **73** dzieci do Przedszkola Publicznego przy Szkole Podstawowej nr 1;
- **126** dzieci do Przedszkola Publicznego „Dinuś”.

Ponadto, na terenie Gminy Solec Kujawski funkcjonowały placówki niepubliczne realizujące wychowanie przedszkolne. Łącznie do tych placówek uczęszczało 223 dzieci, w tym:

- **148** dzieci do Przedszkola Niepublicznego „Reksio”;
- **75** dzieci do Ochronki Zgromadzenia Sióstr Służebniczek BDNP Niepubliczne Przedszkole.

W celu zapewnienia opieki młodszym dzieciom, funkcjonował żłobek, przyjmujący dzieci w wieku 1-3 lata. W wyniku przeprowadzonych naborów średnia liczba dzieci uczęszczających w 2024 roku do Niepublicznego Żłobka „Kubusiowy Zakątek” - **27**.

10. Procedura „Niebieskie Karty”

Bardzo istotnym zagadnieniem jest sprawa przemocy w rodzinie i procedura „Niebieskie Karty”.

Dane liczbowe dotyczące procedury „Niebieskie Karty” w Solcu Kujawskim w 2024 r.

- a) Liczba formularzy „Niebieskie Karty” przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego w 2024 r. – **25**;
- b) Liczba osób wskazanych w formularzu Niebieska Karta-A, jako osoby co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie - **35**, w tym:
 - kobiety – **13**;
 - mężczyźni – **3**;
 - małoletni – **19**.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” – **35**.

W 2024 r. miały miejsce 2 interwencje z art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – odebranie dzieci z rodziny w związku z zagrożeniem zdrowia lub życia.

Realizowane świadczenia oraz działania pomocowe stanowią ważny element systemu wspierania rodziny i są podstawą do dalszego rozwoju usług społecznych oraz działań profilaktycznych ujętych w niniejszym programie.

Przeprowadzona diagnoza środowiska lokalnego wskazuje, że rodziny z terenu gminy mierzą się z różnorodnymi problemami społecznymi, ekonomicznymi i wychowawczymi. Pomimo funkcjonowania dobrze rozwiniętego systemu wsparcia, w dalszym ciągu istnieje potrzeba podejmowania działań profilaktycznych, edukacyjnych i integracyjnych, które będą wzmacniać kompetencje rodziców, wspierać dzieci młodzież oraz zapobiegać występowaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach. Skuteczne wspieranie rodzin wymaga zintegrowanego i skoordynowanego działania wielu instytucji oraz organizacji. Współpraca pomiędzy oświatą, pomocą społeczną, służbą zdrowia i organizacjami pozarządowymi ma kluczowe znaczenie dla kompleksowego wsparcia rodzin w kryzysie. Program Wspierania Rodziny umożliwia dalsze rozwijanie współpracy i ukierunkowanie działań na wczesną profilaktykę, edukację i aktywizację rodzin.

IV. ANALIZA SWOT - WSPARCIE RODZINY NA TERENIE GMINY SOLEC KUJAWSKI

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Solec Kujawski.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- wsparcie asystentów rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych; - bogata oferta czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (placówka wsparcia dziennego, Solecie Centrum Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji, biblioteka, place zabaw); - programy wsparcia – m.in. Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewniający dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach”; - wysoki poziom współpracy interdyscyplinarnej służb i instytucji zobligowanych do pomocy rodzinie; - szeroki zakres działań asystentów rodziny oraz dobra współpraca z samorządem gminnym; - skuteczna działalność edukacyjna i profilaktyczna prowadzona przez szkoły, organizacje pozarządowe i inne instytucje działające na rzecz rodzin;	- bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, - przemoc w rodzinach, - narastająca liczba uzależnień od alkoholu, Internetu, hazardu, - brak pozytywnych wzorców, - niska aktywność części rodzin w korzystaniu z oferowanego wsparcia, - brak ośrodka interwencji kryzysowej na terenie gminy, - niski poziom wykształcenia klientów, - niewystarczająca liczba organizacji pozarządowych chętnych do współpracy; - wyuczona bezradność i roszczeniowość oraz uzależnienie od pomocy instytucjonalnej, - ograniczone środki finansowe na realizację programu, - niski poziom świadomego rodzicielstwa, - brak rodzin wspierających,

• wykwalifikowana i doświadczona kadra pomocy społecznej i oświaty działających na rzecz dzieci i rodziny; • dostęp do poradnictwa specjalistycznego, oraz usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin; • aktywne funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego w Solcu Kujawskim, zajmującego się przeciwdziałaniem przemocy domowej; • doświadczenie w realizacji programów i projektów dla rodzin, oraz w pozyskiwaniu środków z UE; • rozwijający się wolontariat i możliwość korzystania z Karty Dużej Rodziny;	• niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej,
SZANSE	ZAGROŻENIA
• tworzenie nowych środowiskowych form pracy z rodziną, • rozbudowana współpraca pomiędzy różnymi organizacjami i instytucjami, • możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowania (np. w ramach programów ogłaszanych przez MRPiPS, konkursów w ramach programu wspierania jednostek samorządu terytorialnego w budowaniu lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, oraz środków z funduszy europejskich), • skuteczna i trafna diagnoza problemów dotyczących rodziny oraz analiza dynamiki rozwoju pojawiających się problemów społecznych, • rozwój wolontariatu, • wzrost zaangażowania społeczności lokalnej w działania na rzecz dziecka i rodziny; promocja działalności rodzin wspierających, • wykorzystanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych, • bardziej przyjazne rodzinie regulacje prawne.	• wzrost problemów społecznych: ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, przemoc domowa, • wzrost wydatków związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej, • coraz bardziej skomplikowane problemy rodzin, • coraz większa skala zjawisk niepożądanych, • migracje zarobkowe rodziców i rozłąki rodzinne, • nasilenie zachowań ryzykownych i problemowych wśród dzieci i młodzieży, • niestabilność polityki społecznej państwa, częste zmiany przepisów i niespójność prawa, • zanik więzi i tradycji rodzinnych, rozpad rodziny, • zaniedbanie emocjonalne dziecka, • brak czasu rodziców dla dzieci, • zmiana funkcji pełnionych przez rodzinę; niski poziom wiedzy na temat świadomego rodzicielstwa, • zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców, • przerzucenie całkowitej odpowiedzialności za wychowanie dziecka na szkołę i/lub inne instytucje, • brak świadomości na temat grożących dziecku niebezpieczeństw, • brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko, • pogłębiające się podziały społeczne, rozpad więzi wspólnotowych, • wypalenie zawodowe pracowników socjalnych i asystentów rodziny,

V. ZASOBY INSTYTUCJONALNE I SPOŁECZNE

1. Współpraca lokalnych instytucji

Jednym z najważniejszych zasobów w systemie wspierania rodziny jest współpraca lokalnych instytucji, wśród których są:

- 1) Urząd Miejski w Solcu Kujawskim;
- 2) Centrum Usług Społecznych;
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 4) Komisariat Policji;
- 5) Szkoła Podstawowa Nr 4;
- 6) Szkoła Podstawowa Nr 1;
- 7) Przedszkola publiczne i niepubliczne;
- 8) Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych;
- 9) Solecie Centrum Kultury;
- 10) Ośrodek Sportu i Rekreacji;
- 11) Przychodnia „Solmed”;
- 12) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej- Przychodnia Rodzinna;
- 13) Stowarzyszenie Wspierania Rodzin;
- 14) Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych;
- 15) Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Delfin”;
- 16) Powiatowy Urząd Pracy w Bydgoszczy;
- 17) Placówka wsparcia dziennego - świetlica środowiskowa.

2. Formy wsparcia w gminie Solec Kujawski

W związku z różnymi problemami, z jakimi borykają się mieszkańcy miasta i gminy Solec Kujawski utworzono szereg form wsparcia dla tych osób:

- 1) **Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym** - którego głównym założeniem jest udzielanie osobom potrzebującym fachowych informacji na temat choroby alkoholowej oraz informacji o możliwościach i formach terapii. Duży nacisk kładzie się na motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego. Uwzględnia również udzielanie wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego.
- 2) **Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej** - udzielający niezbędnej wiedzy i informacji na temat przemocy, porad prawnych, pomocy w formułowaniu pism urzędowych.

- 3) **Punkt Konsultacyjny ds. przeciwdziałania narkomanii** - którego celem jest prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii. Wsparcie to kierowane jest dla dzieci, młodzieży i dorosłych, którzy korzystać mogą z pomocy psychopedagogicznej, konsultacji i skierowania do placówki terapeutycznej.
- 4) **Placówka wsparcia dziennego - świetlica środowiskowa** – jest placówką wsparcia dziennego dla 20 dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, niewydolnych wychowawczo. Celem działalności placówki jest wspieranie rodziny w procesie przygotowania dzieci i młodzieży do samodzielnego życia, kształtowania właściwych postaw społecznych poprzez objęcie ich w czasie wolnym od zajęć szkolnych opieką oraz zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi.
- 5) **Zespół Interdyscyplinarny** - zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratora sądowego oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:
- a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
 - b) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie w celu przeciwdziałania temu zjawisku;
 - c) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
 - d) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
 - e) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Programy w gminie Solec Kujawski na rzecz rodzin

W Solcu Kujawskim realizowane są Programy mające na celu poprawę funkcjonowania rodziny i jej ochronę:

1) [Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Solec Kujawski na lata 2022-2025.](#)

Do zadań programu należy:

- a) ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu;
- b) ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego związanych z alkoholem, w tym ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
- c) ograniczenie skali zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież;
- d) ograniczenie przypadków naruszeń prawa lub innych zakłóceń życia publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu;
- e) ograniczenie dostępności alkoholu;
- f) tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji program;

- g) ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom;
- h) zmniejszenie dostępności i zmiana struktury spożywanego alkoholu;
- i) poprawa jakości działań podmiotów realizujących gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- j) zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych;
- k) ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych;
- l) ograniczenie używania substancji psychoaktywnych szczególnie wśród dzieci i młodzież;
- ł) monitorowanie problemów związanych z narkomanią na terenie Gminy Solec Kujawski;
- m) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, podejmowaniu zachowań ryzykownych i przemocy w rodzinie.

2) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Solec Kujawski na lata 2024-2030 - celem głównym programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, zapewnienie bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy domowej oraz budowanie współpracy służb i instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Solec Kujawski.

Cele szczegółowe:

- a) Rozszerzenie profilaktycznej działalności informacyjno – konsultacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą domową;
- b) Podejmowanie działań zwiększających skuteczność pomocy osobom doznającym przemocy domowej;
- c) Profesjonalizacja Zespołu Interdyscyplinarnego oraz podnoszenie kompetencji podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Program realizowany jest wielopoziomowo przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. ZAGROŻENIA SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY

1. Zagrożenia instytucjonalne:

- 1) ograniczenia ze strony finansowej, np. brak zatrudnienia odpowiedniej liczby kadry, w tym asystentów rodziny;
- 2) niespójność przepisów oraz ich niedostosowanie do faktycznych potrzeb;

- 3) niewystarczająca komunikacja między różnymi służbami, instytucjami i organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz dzieci i rodziny;
- 4) brak wystarczającej oferty specjalistycznych usług, np. usługi psychiatry dziecięcego, psychologa, mediacji;
- 5) długie procedury i biurokratyzacja.

2. Zagrożenia ze strony rodziny:

- 1) system wychowania bez zasad i wymagań;
- 2) osłabienie wartości rodzinnych, zachwianie relacji rodzice – dzieci;
- 3) konsumpcyjny styl życia;
- 4) wychowanie bez wartości;
- 5) szkodliwe wzorce;
- 6) polaryzacja społeczeństwa –zwiększenie dystansu, pomiędzy biednymi a bogatymi;
- 7) niskie kompetencje opiekuńczo - wychowawcze.

VII. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA SOLCA KUJAWSKIEGO

1. Cel główny:

Wzmocnienie rodzin w trudnej sytuacji poprzez rozwój skutecznego systemu wsparcia i profilaktyki.

1.1. Cel szczegółowy I

Rozwój i koordynacja usług wspierających rodziny w kryzysie.

L.p.	Zadania	Podmiot realizujący	Wskaźniki	Termin realizacji	Źródła finansowania
1	Zatrudnienie i szkolenia asystentów rodziny.	Centrum Usług Społecznych.	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta, w tym liczba dzieci w tych rodzinach. Liczba szkoleń odbytych przez asystentów rodziny.	2026-2028	Środki własne, środki zewnętrzne.
2	Organizowanie poradnictwa psychologicznego,	Centrum Usług Społecznych. Gminna Komisja	Liczba Punktów Konsultacyjnych. Liczba zatrudnionych	2026-2028	Środki własne, środki zewnętrzne.

	pedagogicznego, prawnego, terapii uzależnień, oraz przeciwdziałania przemocy domowej.	Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Punkty Konsultacyjne. Zespół Interdyscyplinarny. Policja. Szkoly.	specjalistów. Liczba osób objętych poradnictwem pedagogicznym, psychologicznym, prawnym, terapii uzależnień, oraz przeciwdziałania przemocy domowej. Liczba dzieci objętych wsparciem pedagogicznym i psychologicznym. Liczba osób, które skorzystały z grup wsparcia, terapii. Liczba grup diagnostyczno-pomocowych w ramach prowadzonej procedury Niebieskie Karty.		
3	Udzielanie wsparcia materialnego i rzeczowego rodzinom w trudnej sytuacji.	Centrum Usług Społecznych. Urząd Miejski.	Liczba rodzin z dziećmi, które skorzystały z pomocy finansowej i rzeczowej. Liczba dzieci objętych dożywianiem w szkołach i przedszkolach. Liczba przyznanych stypendiów i zasiłków szkolnych.	2026-2028	Środki własne, Środki zewnętrzne
4	Tworzenie i funkcjonowanie miejsc wsparcia na terenie gminy.	Centrum Usług Społecznych.	Liczba utworzonych miejsc wsparcia (świetlice, punkty, kluby, grupy wsparcia). Liczba zatrudnionych specjalistów. Liczba rodzin/dzieci korzystających ze wsparcia. Liczba zorganizowanych spotkań, warsztatów, grup wsparcia. Liczba rodzin/ dzieci, które otrzymały wsparcie wolontariuszy. Liczba wolontariuszy.	2026-2028.	Środki własne, środki zewnętrzne

1.2. Cel szczegółowy II

Realizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych zapobiegających problemom opiekuńczo-wychowawczym.

L.p.	Zadania i działania	Podmiot realizujący	Wskaźniki	Termin realizacji	Źródła finansowania
------	---------------------	---------------------	-----------	-------------------	---------------------

1	Prowadzenie warsztatów i szkoleń dla rodziców (np. budowanie więzi)	Centrum Usług Społecznych. Organizacje pozarządowe.	Liczba przeprowadzonych warsztatów, szkoleń dla rodziców. Liczba rodziców uczestniczących w warsztatach, szkoleniach. Liczba godzin zajęć profilaktycznych. Liczba tematów lub cykli edukacyjnych w ramach programu.	2026-2028	Środki własne, środki zewnętrzne.
2	Organizacja programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży (profilaktyka uzależnień, agresji, przemocy).	Centrum Usług Społecznych. Placówki oświatowe. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników (dzieci i młodzieży) objętych programami. Liczba przeprowadzonych spotkań, warsztatów, kampanii profilaktycznych. Liczba godzin zajęć profilaktycznych Liczba szkół, lub placówek w których przeprowadzono działania profilaktyczne.	2026-2028	Środki własne, środki zewnętrzne,
3	Kampanie informacyjne i edukacyjne promujące pozytywne wzorce rodzicielskie.	Centrum Usług Społecznych. Placówki oświatowe. Organizacje pozarządowe.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych i edukacyjnych. Liczba materiałów informacyjnych i rozpowszechnionych (np. ulotek, plakatów, postów w mediach społecznościowych). Liczba odbiorców kampanii. Liczba partnerów, lub instytucji zaangażowanych w realizację kampanii. Liczba wydarzeń (np. spotkań, prelekcji, dni otwartych) zorganizowanych w ramach kampanii.	2026-2028	Środki własne, środki zewnętrzne.

1.3. Cel szczegółowy III

Współpraca i integracja instytucji, organizacji i służb działających na rzecz dzieci i rodzin w celu zwiększenia skuteczności i pomocy.

L.p.	Zadania	Podmiot realizujący	Wskaźniki	Termin realizacji	Źródła finansowania
1	Tworzenie Zespołów Interdyscyplinarnych do	Centrum Usług Społecznych. Placówki oświatowe.	Liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych w	2026-2028	Środki własne, środki

	rozwiązywania problemów rodzinnych.	Zespół Interdyscyplinarny. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Policja.	roku. Liczba rodzin omawianych w spotkaniach i objętych wsparciem. Liczba instytucji i organizacji zaangażowanych we współpracę. Liczba instytucji i organizacji zaangażowanych we współpracę(np. asystent rodziny+ szkoła+ kurator). Liczba opracowanych planów pomocy.		zewewnętrzne.
2	Organizacja wspólnych szkoleń i superwizji dla pracowników.	Centrum Usług Społecznych. Placówki oświatowe.	Liczba szkoleń dla pracowników. Liczba przeprowadzonych superwizji. Liczba uczestników szkoleń i superwizji. Liczba instytucji i służb biorących udział we wspólnych szkoleniach.	2026-2028	Środki własne, środki zewnętrzne.
3	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w realizacji projektów wspierających rodziny.	Centrum Usług Społecznych. Organizacje pozarządowe.	Liczba organizacji. Liczba zrealizowanych projektów. Liczba rodzin objętych wsparciem.	2026-2028	Środki własne, środki zewnętrzne.
4	Wypracowanie i wprowadzenie procedur wymiany informacji między instytucjami.	Centrum Usług Społecznych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy. Placówki opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba opracowanych i zaktualizowanych procedur wymiany informacji. międzyinstytucjonalnej. Liczba instytucji i służb, które przyjęły procedury.	2026-2028	Środki własne.

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy Program adresowany jest do rodzin zamieszkujących Gminę Solec Kujawski w szczególności:

1. przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (rodziny dotknięte bezrobociem, ubogie, doświadczające przemocy domowej i uzależnień, małoletnie matki, małoletni

ojcowie oraz rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia swoim i dzieci, zdarzeniami losowymi jak również sytuacjami kryzysowymi, itp.);

2. zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź rodzin, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska;

3. część działań skierowana jest również do specjalistów, przedstawicieli instytucji oraz służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

IX. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynowanie, organizowanie i inicjowanie działań w ramach Programu, należy do zadań Centrum Usług Społecznych, jednak założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Solca Kujawskiego na lata 2026-2028 realizowane będą przez wszystkie instytucje, placówki i organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania i których udziałem powinno stać się budowanie spójnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

X. OCZEKIWANE REZULTATY

Spodziewanymi rezultatami realizowanego Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Solca Kujawskiego w latach 2026-2028 są:

1. poprawa funkcjonowania rodzin w kryzysie poprzez udzielenie kompleksowego wsparcia;
2. wzrost kompetencji wychowawczych rodziców dzięki poradnictwu i działaniom edukacyjnym;
3. stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
4. wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
5. pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania;
6. powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej;
7. konsolidacja działań różnych instytucji i organizacji, pracujących na rzecz rodziny;
8. podniesienie i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku;
9. rozszerzenie oferty usług wspierających rodzinę na poziomie lokalnym;
10. reintegracja rodziny naturalnej.

XI. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Zadania wynikające z programu finansowane będą z następujących źródeł:

1. Budżet gminy:
 - 1) zaplanowane na dany rok budżetowy;
 - 2) pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz z opłat za sprzedaż napojów alkoholowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. Małpki).
2. środki budżetu Państwa (w tym z rządowych programów).
3. inne środki (w tym z Unii Europejskiej).
4. środki pozyskiwane przez organizacje pozarządowe.

XII. EWALUACJA PROGRAMU

1. Gminny Program Wspierania Rodziny w Solcu Kujawskim na lata 2026-2028 będzie podlegał ocenie. Zostanie ona dokonana w czasie jego realizacji, jak również tuż po zakończeniu. Celem ewaluacji jest wskazanie sukcesów i pozytywnych zmian osiągniętych dzięki wprowadzeniu Programu, jak również refleksja nad tymi jego aspektami, które w przyszłości będą wymagały większej uwagi i modyfikacji. Proces analizy jakości zaproponowanego programu będzie źródłem niezbędnych informacji i praktycznych wskazówek, które posłużą do udoskonalania działań w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną w Solcu Kujawskim.
2. W terminie do 31 marca każdego roku Burmistrz składa Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.
3. Ewaluacja będzie opierać się na analizie osiągniętych wskaźników realizacji zadań i określi:
 - 1) poziom skuteczności i pożyteczności przyjętego Programu w systemie wspierania rodziny;
 - 2) stopień realizacji celu głównego oraz złożonych celów szczegółowych na poszczególnych etapach programu;
 - 3) przydatność oraz jakość metod i strategii zastosowanych w realizacji poszczególnych celów programu;
 - 4) stopień zaangażowania i nakładów zainwestowanych przez poszczególnych realizatorów zadań i ich współpracowników.

XIII. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Solca Kujawskiego na lata 2026-2028 stanowi kompleksowy dokument określający kierunki działań gminy w pracy z rodzinami. Działania te mają systemowo wspierać rodziny, które doświadczają trudności opiekuńczo-wychowawczych, a w konsekwencji pozwolić rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i powrócić do prawidłowego wykonywania zadań i funkcji wynikających z jej istoty. Mają również pomóc zatrzymać dziecko w jego rodzinie naturalnej lub umożliwić powrót do niej w przypadku czasowego umieszczenia w pieczy zastępczej. Osiągnięcie tego

celu będzie możliwe tylko przy współpracy instytucji powołanych do pomocy rodzinie przy założeniu współpracy i współdziałania ze strony tych rodzin. Rodziny będą mogły liczyć na wsparcie pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów i psychologów szkolnych jak i innych specjalistów do pracy z rodziną. Osiągnięcie zakładanych celów w znacznej mierze będzie zależne od członków rodzin, ich motywacji do zmiany zaistniałej sytuacji i przezwyciężenia trudności oraz zaangażowania w proces tworzenia środowiska umożliwiającego dziecku prawidłowy rozwój.

Program opiera się na współpracy wielu instytucji, służb, i organizacji działających na terenie gminy, w tym Centrum Usług Społecznych,

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba mieszkańców w gminie Solec Kujawski w latach 2023-2024.

Tabela 2. Liczba mieszkańców objętych pomocą społeczną w gminie Solec Kujawski.

Tabela 3. Przyczyny trudnych sytuacji życiowych w rodzinach objętych pomocą społeczną w 2024 roku w odniesieniu do roku 2023. Powody przyznawania pomocy mogą współwystępować ze sobą, wobec tego nie sumują się.

Tabela 4. Typy rodzin objętych pomocą na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Uzasadnienie
DO UCHWAŁY NR XX/146/25
RADY MIEJSKIEJ W SOLCU KUJAWSKIM
Z DNIA 24 PAŹDZIERNIKA ROKU

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Solca Kujawskiego na lata 2026 – 2028

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny, które uchwała rada gminy na podstawie art. 179 ust. 2 ww. ustawy.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Solca Kujawskiego na lata 2026-2028 (dalej: „Program”) wyznacza kierunki działań związane z organizowaniem lokalnego systemu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Przyjmuje się, że realizacja działań w ramach poszczególnych celów z zakresu wspierania rodziny wzmocni potencjał rodziny, m.in. poprzez upowszechnienie wśród mieszkańców wiedzy na temat systemu wspierania rodziny, realizowanie programów służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży oraz godzeniu przez dorosłych życia rodzinnego i zawodowego, a także zapewni rodzinie ze zdiagnozowanymi problemami odpowiednie do potrzeb usługi, pomoc i świadczenia.

Realizując założenia Programu należy mieć na uwadze przede wszystkim dobro rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, które potrzebują ochrony i pomocy ze strony dorosłych. Niezwykle istotne jest poszanowanie praw dziecka, w tym prawa do opieki i wychowania w rodzinie, a w razie konieczności do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, prawa do powrotu do rodziny, do stabilnego środowiska wychowawczego i pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Program przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodzin z grupy ryzyka, zapobieganie pogłębianiu się kryzysu w rodzinie oraz zapewnienie dzieciom ochrony przysługujących im praw i wolności.

Realizacja Programu zakłada, iż w kilkuletniej perspektywie zostanie ograniczona liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, przede wszystkim dzięki współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami, a także doprowadzi do stworzenia sprawnie funkcjonującego systemu wsparcia rodziny i dziecka zgodnego z ustawowymi standardami opieki i wychowania.

W związku z powyższym przyjęcie przedmiotowej uchwały jest w pełni uzasadnione.